

DZIENNIK URZĘDOWY POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO

TREŚĆ.

- Sprawy organizacyjne.** 185. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 grudnia 1931 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych, akcyz i monopolów państwowych w okręgu administracyjnym izby skarbowej w Lublinie. 186. Zarządzenie D. P. M. T. z dnia 4 stycznia 1932 r. L. 2/I/1/32 w sprawie uruchomienia P. M. W. T. w Baranowiczach. 187. Zarządzenie D. P. M. T. z dnia 9 stycznia 1932 r. L. 190/I/5/32 w sprawie powołania Komisji do spraw mieszkaniowych. 188. Zarządzenie D. P. M. T. z dnia 15 stycznia 1932 r. L. 26/I/1/32 w sprawie instrukcji o zakresie działania Samodzielnego Biura Inspekcji w Dyrekcji P. M. T. 189. Zarządzenie D. P. M. T. z dnia 23 stycznia 1932 r. L. 35/I/1/32 w sprawie wyodrębnienia Okręgu Uprawy Tytoniu Miechowsko - Krakowskiego.
- Sprawy ogólne.** 190. Zarządzenie D. P. M. T. z dnia 15 stycznia 1932 r. L. 228/I/5/32 w sprawie nadawania korespondencji w formie listów poleconych i ekspresów. 191. Zarządzenie D. P. M. T. z dn. 19 stycznia 1932 r. L. 341/I/2/32 w sprawie podróży służbowych pracowników P. M. T. 192. Zarządzenie D. P. M. T. z dnia 20 stycznia 1932 r. L. 273/I/5/32 w sprawie ustalenia nazwy ulicy, przy której znajduje się posesja U. W. T. w Krzemieńcu. 193. Zarządzenie D. P. M. T. z dnia 25 stycznia 1932 r. L. 45/I/1/32 w sprawie aprobaty aktów.
- Sprawy osobowe.** 194. Zarządzenie D. P. M. T. z dnia 21 stycznia 1932 r. L. 9580/I/Os/31 w sprawie ubezpieczenia od wypadków pracowników umysłowych.
- Sprawy robotnicze.** 195. Okólnik D. P. M. T. Nr. 1 z dnia 8 stycznia 1932 r. L. 7061/I/3/31 w sprawie funkcjonowania Zakładów Humanitarnych P. M. T. w dnie wolne od pracy. 196. Okólnik D. P. M. T. Nr. 2 z dnia 8 stycznia 1932 r. L. 6907/I/3/31 w sprawie zaliczania do odnośnych grup zarobkowych robotników P. M. T. podlegających ubezpieczeniu w Kasach Chorych.
- Magazynowanie.** 197. Okólnik D. P. M. T. Nr. 5 z dnia 15 stycznia 1932 r. L. 94/II/3/32 w sprawie podawania zawartości nikotyny na belach krajowego surowca V kategorii.
- Organizacja sprzedaży.** 198. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 2 stycznia 1932 r. w sprawie cennika wyrobów tytoniowych Gdańskiego Monopolu Tytoniowego.
- Maszyny i urządzenia techniczne.** 199. Okólnik D. P. M. T. Nr. 6 z dnia 15 stycznia 1932 r. L. 151/18/II/5/32 w sprawie zgłaszania okresowych zapotrzebowań na części zamienne do maszyn tytoniowych i pomocniczych. 200. Okólnik D. P. M. T. Nr. 7 z dnia 15 stycznia 1932 r. L. 151/19/II/5/32 w sprawie wniosków na pokrywanie zapotrzebowań w fabrycznych warsztatach mechanicznych.
- Rachuba i kasowość.** 201. Okólnik D. P. M. T. Nr. 8 z dnia 15 stycznia 1932 r. L. 6470/VII/2/31 w sprawie potrącenia składek ubezpieczeniowych.
- Uprawa, wykup i fermentacja.** 202. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 15 stycznia 1932 r. o uprawie tytoniu w r. 1932.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

185.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 21 grudnia 1931 r.

w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych w okręgu administracyjnym izby skarbowej w Lublinie,

(Dz. U. R. P. z dnia 25 stycznia 1932 r. Nr. 5 poz. 29).

186.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 4 stycznia 1932 r.

L. 2/I/1/32

w sprawie uruchomienia P. M. W. T. w Baranowiczach.

Z dniem 1 lutego 1932 r. zarządza się uruchomienie Państwowego Magazynu Wyrobów Tytoniowych w Baranowiczach, Województwa Nowogródzkiego.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego

(—) *Dr. A. Kreutz*

187.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 9 stycznia 1932 r.

L. 190/I/5/32

w sprawie powołania Komisji dla spraw mieszkaniowych.

Uchylając zarządzenia moje z dnia 24 lutego 1930 r. L. 519/I/Os/30 i z dnia 17 lipca 1931 r. L. 6610/I/Os/31, postanawiam co następuje:

W celu unormowania sprawy przydziału mieszkań pracownikom Polskiego Monopolu Tytoniowego w budynkach monopolowych, powołuję specjalną Komisję dla spraw mieszkaniowych przy Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego w następującym składzie:

Przewodniczący — Nacz. Wvdz. J. Napieralski, Kierownik Biura Statystyczno-Wydawniczego.

Członkowie — Insp. Minist. Zenon Hartman, Kierownik Biura Osobowego.

Nacz. Wvdz. Henryk Rozenberg, Kierownik Biura Gospodarczego.

Komisja posiada charakter organu opiniodawczego i zadaniem jej jest rozważanie i opiniowanie próśb względnie wniosków o przydział mieszkań.

Komisja wnioski swoje stawiać będzie przy uwzględnianiu interesów służbowych, po rozpatrzeniu ewent. propozycji i wniosków Kierowników właściwych Zakładów i Urzędów oraz próśb, ubiegających się o przydział mieszkań pracowników, biorąc pod

uwagę kwalifikacje osobiste petentów i ich stosunki rodzinne.

Posiedzenie Komisji zwoływać będzie przewodniczący na wniosek Biura Gospodarczego.

W posiedzeniach Komisji bierze udział referent Biura Gospodarczego do spraw mieszkaniowych, którego zadaniem jest referowanie odnośnych spraw na Komisji oraz pełnienie obowiązków sekretarza tejże Komisji.

Wnioski Komisji przekazywane będą do załatwienia Biuru Gospodarczemu.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego

(—) *Dr. A. Kreutz*

188.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 15 stycznia 1932 r.

L. 26/I/1/32

w sprawie Instrukcji o zakresie działania Samodzielnego Biura Inspekcji w Dyrekcji P. M. T.

I N S T R U K C J A

o zakresie działania Samodzielnego Biura Inspekcji w Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego i sposobie przeprowadzania inspekcji, wydana na zasadzie postanowienia, zawartego w ustępie końcowym § 13-go Rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 listopada 1931 r. o organizacji wewnętrznej Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego. (Monitor Polski Nr. 276 poz. 370).

I. Skład Samodzielnego Biura Inspekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego tworzą Inspektorzy Polskiego Monopolu Tytoniowego, podlegający bezpośrednio Dyrektorowi Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego porucza poszczególnym inspektorom bądź prowadzenie inspekcji poszczególnych działów agend Polskiego Monopolu Tytoniowego, bądź też określone zadania z zakresu działania Samodzielnego Biura Inspekcji.

II. Do zakresu działania Samodzielnego Biura Inspekcji należy:

1) systematyczne badanie działalności placówek Polskiego Monopolu Tytoniowego z punktu widzenia:

- a) celowości urządzeń oraz działania poszczególnych placówek,
- b) prawidłowości stosunków między Centralą i placówkami,
- c) racjonalności zarządzeń Centrali w stosunku do placówek;

2) badanie racjonalności organizacji i sprawności działania placówek koncesjonowanych;

3) oświetlanie na podstawie przeprowadzonych badań zagadnień z zakresu działalności Polskiego Monopolu Tytoniowego i opracowywanie wniosków, zmierzających do usprawnienia tej działalności.

III. Na zarządzenie Dyrektora Polskiego Monopolu Tytoniowego Samodzielne Biuro Inspekcji jest obowiązane:

- a) wypowiadać opinię o przygotowanych zarządzeniach Centrali, normujących zasadnicze sprawy ustroju i działalności placówek, jakoteż o zarządzeniach, będących wyrazem polityki Centrali w pewnym dziale.
- b) opracowywać konkretne zagadnienia o charakterze zasadniczym z zakresu działania poszczególnych Działów Dyrekcji P. M. T.

IV. Samodzielne Biuro Inspekcji przeprowadza inspekcję placówek według planu, ustalonego przez Dyrektora Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Poza inspekcjami objętymi planem mogą się odbywać inspekcje doraźne, w miarę zachodzącej potrzeby, o czym decyduje Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego.

V. Samodzielne Biuro Inspekcji przeprowadza inspekcję:

- a) administracyjną,
- b) rachunkową,
- c) fabrykacyjną,
- d) techniczną (budowy maszyn i instalacji),
- e) sprzedaży,
- f) uprawy i fermentacji tytoniu,
- g) zasobów.

VI. Inspekcja administracyjna obejmuje wszystkie placówki Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Zadaniem Inspekcji administracyjnej jest badanie stanu nieruchomości Polskiego Monopolu Tytoniowego, wykorzystanie obiektów posiadanych przez Monopol i sprawności obsługi administracyjnej Monopolu.

Przedmiotem tej inspekcji są w szczególności następujące kwestje:

- a) organizacja wewnętrzna placówek Polskiego Monopolu Tytoniowego,
- b) wykorzystanie obiektów własnych i dzierżawionych,
- c) zabezpieczenie obiektów i majątku przedsiębiorstwa przed pożarem, kradzieżą i innymi niebezpieczeństwami,
- d) urządzenia sanitarne oraz urządzenia z zakresu opieki nad robotnikiem i jego rodziną,
- e) kierownictwo placówki: jego kwalifikacje, stosunek do pracowników, władz lokalnych, zagadnień pracy społecznej,
- f) stan personelu urzędniczego: ilość, jakość, wyszkolenie, zdolności kierownicze, system płac,
- g) personel robotniczy nadzorczy: ilość, jakość, użycie w służbie, stosunek do administracji i robotników, zasady wynagradzania,
- h) personel robotniczy: ilość, stan zatrudnienia, zasady wynagradzania.

VII. Inspekcja rachunkowa obejmuje wszystkie placówki Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Zadaniem Inspekcji rachunkowej jest badanie organizacji rachunkowości w Polskim Monopolu Tytoniowym.

Przedmiotem inspekcji są w szczególności następujące kwestje:

- a) warunki pracy rachunkowej placówek, wynikające z organizacji placówki, zarządzeń Dyrekcji P. M. T., oraz zarządzeń kierownictwa placówki,

- b) metody pracy stosowane przez pracowników,
- c) prawidłowość, celowość i systematyczność przy opracowywaniu materiału rachunkowego,
- d) sprawozdawczość rachunkowa: celowość, systematyczność, terminy,
- e) kwalifikacje zawodowe personelu rachunkowego, podział pracy.

U w a g a: W razie zachodzącej potrzeby Inspekcja rachunkowa przeprowadza badanie dokumentów rachunkowych, ksiąg, kartotek, zapisków, bilansów, operatów kalkulacyjnych oraz zapasów gotowizny i materiałów.

VIII. Inspekcja fabrykacyjna obejmuje Państwowe Fabryki Wyrobów Tytoniowych, Fabrykę Opakowań i Etykiet P. M. T., oraz składy surowca tytoniowego, przeznaczonego do fabrykacji.

Zadaniem Inspekcji fabrykacyjnej jest badanie prawidłowości procesów fabrykacyjnych z punktu widzenia jakości produktów, wykorzystania materiałów i środków produkcji oraz kosztów produkcji.

Przedmiotem inspekcji są w szczególności następujące kwestje:

- a) rozlokowanie placówek wytwórczych, stosunek do innych placówek tego typu, stosunek do placówek przez daną placówkę zaopatrywanych, względnie ją zaopatrujących,
- b) usytuowanie wzajemne obiektów tworzących całość placówki, jej położenie z punktu widzenia dostaw i przesyłek kolejowych,
- c) warunki magazynowania surowców, artykułów pomocniczych, półwyrobów i gotowych fabrykatów (wpływ magazynowania na jakość),
- d) jakość materiałów używanych do produkcji— kwalifikacja proceduralna surowca,
- e) przebieg ruchu fabrykacyjnego, jego ciągłość i poręczność pracy,
- f) programy fabrykacyjne:
  - w stosunku do zdolności wytwórczej fabryki (stopień wykorzystania maszyn, urządzeń i ludzi),
  - w stosunku do kwestji ciągłości i równomierności produkcji,
- g) maszyny, urządzenia i sprzęty służące do produkcji: ich przydatność, celowość, wyniki pracy — jakość produktów,
- h) metody pracy kierownictwa: planowanie, kontrola wykonania,
- i) metody pracy stosowane przy produkcji — prawidłowość poszczególnych procesów fabrykacyjnych,
- j) realność ustalonych norm wydajności i obowiązujących wymiarów,
- k) straty fabrykacyjne (odpadki, zaniki, szkarty; ewidencja — przyczyny ewent. nadmiaru; zużytkowanie odpadków,
- l) koszta produkcji, przyczyny ewent. ujemnych wyników,
- m) obsada oddziałów fabrykacyjnych: wykorzystanie personelu, kwalifikacje kierowników,
- n) zatrudnienie robotników w oddziałach wytwórczych i działach pomocniczych,
- o) higiena pracy.

IX. Inspekcja techniczna obejmuje wszystkie placówki Polskiego Monopoli Tytoniowego.

Zadaniem Inspekcji technicznej jest badanie stanu budynków, urządzeń i maszyn oraz sprawności obsługi technicznej monopolu.

Przedmiotem Inspekcji są w szczególności następujące kwestje:

- a) stan budynków pod względem technicznym: potrzeba remontów i adaptacji; celowość i sposób wykonywania robót budowlanych, remontowych i adaptacyjnych, w magazynach stan załadowania z punktu widzenia wytrzymałości stropów,
- b) stan instalacji: światła, siły, wodociągów, kanalizacji, ogrzewania; potrzeba uzupełnienia, zmiany, remontów; sposób wykonania robót instalacyjnych, remontowych i adaptacyjnych,
- c) stan urządzeń mechanicznych: jakość pracy maszyn, obsługa maszyn, wydajność maszyn i urządzeń,
- d) wykorzystanie maszyn, sposób kontroli ich pracy i wydajności,
- e) zużycie części zamiennych,
- f) realność obowiązujących norm pracy maszynowej,
- g) gospodarka energetyczna,
- h) gospodarka narzędziowa, oraz materiałami technicznymi,
- i) racjonalność pracy warsztatów i kalkulacja kosztów ich produkcji,
- j) wykorzystanie urządzeń warsztatowych, stan zatrudnienia personelu w warsztatach,
- k) wyszkolenie personelu w obsłudze maszyn i urządzeń.

X. Inspekcja sprzedaży obejmuje Państwowe Magazyny wyrobów tytoniowych, oddziały sprzedaży w innych Zakładach monopolowych (P. M. S. i W. T., U. W. T. i P. M. W. T., P. F. W. T.), Skarbowe Zakłady Sprzedaży i koncesjonowane placówki sprzedaży.

Zadaniem Inspekcji sprzedaży jest badanie organizacji sprzedaży w Polskim Monopolu Tytoniowym, celowości organizacji oraz sprawności działania placówek, zajmujących się sprzedażą wyrobów tytoniowych.

Przedmiotem Inspekcji są w szczególności następujące kwestje:

- a) dyslokacja rozdzielczych placówek Polskiego Monopoli Tytoniowego, ich usytuowanie wzajemne, usytuowanie tych placówek w stosunku do Zakładów zaopatrujących je w wyroby oraz placówek przez nie zaopatrywanych,
- b) usytuowanie placówek rozdzielczych z punktu widzenia dostaw i występ kolejowych,
- c) dyslokacja hurtowni skarbowych: ich stosunek do Magazynu, stosunek do zaopatrywania detalistów; rentowność istniejących hurtowni skarbowych, możliwość względnie celowość tworzenia nowych,
- d) zaspakajanie potrzeb rynku przez monopolowe Zakłady sprzedaży,

e) polityka handlowa monopolowych placówek sprzedaży: starania o zbyt wyrobów, metody postępowania,

f) warunki magazynowania wyrobów na placówkach sprzedaży (monopolowych i koncesjonowanych),

g) dyslokacja koncesjonowanych placówek sprzedaży,

h) zaspakajanie potrzeb rynku przez placówki koncesjonowane: wystarczalność zapasów, stosunek hurtowni do detalistów,

i) ustosunkowanie się placówek koncesjonowanych do polityki sprzedażnej monopolu,

j) polityka kredytowa Polskiego Monopoli Tytoniowego w stosunku do koncesjonariuszy: wystarczalność kredytów, ich zabezpieczenie, pokrycie kredytowanych należności,

k) wynagradzanie koncesjonowanych sprzedawców: zasady wynagradzania — wystarczalność — możliwość oszczędności,

l) zwalczanie szmugłu zewnętrznego i wewnętrznego: polityka handlowa monopolu — stosowanie środków represyjnych.

XI. Inspekcja uprawy i fermentacji tytoniu obejmuje Zakłady uprawy tytoniu (U. W. T.) oraz podległe im rejony uprawy i magazyny fermentacyjne.

Zadaniem Inspekcji uprawy i fermentacji tytoniu jest badanie organizacji uprawy tytoniu, racjonalności jej nastawienia, sprawności działania Zakładów uprawy i magazynów fermentacyjnych.

Przedmiotem Inspekcji są w szczególności następujące kwestje:

- a) rozłożenie rejonów uprawy oraz rodzaj uprawy (gatunki) w poszczególnych rejonach, aklimatyzacja, warunki glebowe i klimatyczne, rozłożenie plantacji w obrębie rejonów,
- b) wyszkolenie plantatorów w uprawie i manipulacji; metody kształcenia — wyniki,
- c) stosunek uprawy do potrzeb fabrykacji,
- d) oddziaływanie uprawy w poszczególnych rejonach na kształtowanie się konsumpcji; środki zapobiegania ujemnym wynikom,
- e) produkcja nasion; przygotowanie nasion do zasiewu,
- f) zasady udzielania plantatorom pożyczek i zaliczek; celowość z punktu widzenia organizacji uprawy,
- g) organizacja wykupu, ceny wykupowe i klasyfikacja,
- h) stan magazynów fermentacyjnych: wystarczalność, metody fermentacji tytoniu, wyniki fermentacji; przygotowanie surowca do celów fabrykacyjnych — klasyfikacja pofermentacyjna,
- i) personel monopolowy z działu uprawy i fermentacji: kwalifikacje, wyszkolenie, zatrudnienie.

XII. Inspekcja zasobów obejmuje wszystkie placówki Polskiego Monopoli Tytoniowego.

Zadaniem Inspekcji zasobów jest badanie zaopatrywania placówek w potrzebne materiały, wystarczalności zapasów i racjonalności normy zapasów.

Przedmiotem Inspekcji są w szczególności następujące kwestje:

- a) sposób zaopatrywania placówek w potrzebne materiały: surowce, artykuły pomocnicze, gotowe wyroby,
- c) wystarczalność zapasów: braki — nadmiary — równomierność zaopatrzenia,
- d) stan magazynów: wykorzystanie — wystarczalność.

XIII. Spostrzeżenia z Inspekcji przedstawiają inspektorzy Dyrektorowi Polskiego Monopolu Tytoniowego z reguły w formie miesięcznych sprawozdań. W wypadku jednak, gdy w stanie placówki stwierdzono poważniejsze usterki, winien inspektor złożyć dotyczące sprawozdanie bezzwłocznie.

Sprawozdania inspektorów winny zawierać opis spostrzeżeń oraz wnioski co do zarządzeń, jakie należałoby wydać, celem usprawnienia działalności placówek, względnie Centrali, oraz usunięcia spostrzeżonych braków i usterek.

XIV. Jeżeli dostrzeżone braki i usterki pochodzą z przyczyn zależnych od kierownictwa placówki, inspektor jest obowiązany zwrócić na nie uwagę kierownika placówki, omówić z nim sposoby usprawnienia pracy placówki, a w razie potrzeby, udzielić stosownych instrukcji, które mają charakter zalecenia.

Inspektor może wydać kierownictwu placówki zarządzenie, względnie polecenie jedynie w wypadkach niecierpiących zwłoki; zarządzenie takie winno być wydane na piśmie, a jego odpis przedkłada inspektor natychmiast Dyrektorowi Polskiego Monopolu Tytoniowego oraz właściwemu Wice-Dyrektorowi i Szefowi danego Działu Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

XV. Instrukcja niniejsza obowiązuje od dnia 16 stycznia 1932 r.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego

(—) Dr. A. Kreutz

189.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 23 stycznia 1932 r.

L. 35/I/1/32

w sprawie wyodrębnienia Okręgu Uprawy Tytoniu Miechowsko - Krakowskiego.

Do

Fabryk i Zakładów Polskiego Monopolu Tytoniowego (wszystkie).

W ślad za zarządzeniem z dnia 12.X. 1931 r. L. 1385/I/Og/31, Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego wyodrębniła Okręg Uprawy Tytoniu Miechowsko-Krakowski, dotychczas administracyjnie podległy Urzędowi Wykupu Tytoniu w Lublinie, i powierza czasowo prowadzenie tego Okręgu Państwowej Fabryce Wyrobów Tytoniowych w Krakowie, przy której jednocześnie tworzy się Dział Uprawy Tytoniu.

Zaznacza się jednak, iż pozwolenia na uprawę tytoniu w wymienionym Okręgu wyda jeszcze na rok bieżący Urząd Wykupu Tytoniu w Lublinie.

Zarządzenie, dotyczące personelu dla spraw uprawy tytoniu i fermentacji w tym Okręgu, zostanie wydane oddzielnie.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego

(—) Dr. A. Kreutz

SPRAWY OGÓLNE

190.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 15 stycznia 1932 r.

L. 228/I/5/32.

w sprawie nadawania korespondencji w formie listów poleconych i ekspresów.

Do

Panów Dyrektorów i Kierowników wszystkich Fabryk i Zakładów P. M. T.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego stwierdziła na podstawie sprawozdania poszczególnych Urzędów i Zakładów, że niektóre Zakłady i Urzędy nadają niepotrzebnie w wielu wypadkach korespondencję w formie listów poleconych i ekspresów.

Z przeprowadzonych badań okazało się, że listami poleconymi wysyłano dowody, nie mające znaczenia dokumentu, podlegającego specjalnemu zabezpieczeniu w czasie transportowania go z miejsca nadania do miejsca przeznaczenia.

Taki stan rzeczy daje w wyniku zbędne i dość znaczne obciążenie kwot, przeznaczonych na portorja. Zwraca się przytem uwagę, że technika i sprawność polskich urzędów pocztowych daje dostateczną gwarancję regularnego dostarczania korespondencji w/g jej przeznaczenia.

W związku z powyższym poleca się nadawać korespondencję w formie listów poleconych tylko w wypadkach przesyłania dowodów, lub pism, mających znaczenie ważnego dokumentu, bądź aktu.

Co się tyczy nadawania korespondencji w formie ekspresów, to z tego rodzaju przesyłek, obciążających każdy list dodatkową opłatą w kwocie Zł. 1.30, należy korzystać tylko w wypadkach nadzwyczajnych, kiedy istotnie zależy nadawcy listu, aby dana korespondencja była dostarczona jak najszybciej. Zwraca się uwagę, że korespondencja nadawana w formie ekspresów doreczana bywa w kilka godzin, t. j. około 2 — 4 godzin wcześniej od korespondencji wysyłanej drogą zwykłych przesyłek pocztowych.

Poleca się Panom Dyrektorom (Kierownikom) pouczyć podwładny im personel, w jakich wypadkach należy nadawać korespondencję, jako poleconą, a kiedy, jako ekspres.

p. o. Wice-Dyrektora Administracyjnego.

(—) E. Zaremba.

191.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 19 stycznia 1932 r.

L. 341/I/2/32.

w sprawie podróży służbowych pracowników P.M.T.

Do

wszystkich Działów i Biur oraz Samodzielnego Biura Inspekcji D. P. M. P.

Wobec zachodzących wypadków wzywania bezpośrednio przez Działy (Biura) D. P. M. T. pracowników Zakładów podległych Dyrekcji do przyjazdu w sprawach służbowych do Centrali przypominam zarządzenie z dnia 28 września 1929 r. L. 3449/OP/29 (Zbiór okólników tom II, poz. 219), w/g którego wszystkie sprawy podróży służbowych pracowników Zakładów podległych Dyrekcji P. M. T., należą do kompetencji Wydz. I obecnie Działu 1/2 (Biuro Osobowe) Dyrekcji.

Wszelkie przeto wezwania Kierowników, pracowników Zakładów P. M. T. do Dyrekcji, jako też i sprawy wszelkich ich podróży służbowych, należy załatwiać za pośrednictwem Biura Osobowego.

Dyrektor Polskiego Monoplu Tytoniowego:

(—) *Dr. A. Kreutz.*

192.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 20 stycznia 1932 r.

L. 273/I/5/32.

w sprawie ustalenia nazwy ulicy przy której znajduje się U. W. T. w Krzemieńcu.

Do

Urzędów i Zakładów P. M. T.

D. P. M. T. podaje do wiadomości, że ulica, przy której znajduje się posesja U. W. T. w Krzemieńcu, otrzymała nazwę „Monopolowa”. Adres wspomnianego Urzędu jest następujący „U. W. T. Krzemieniec, ul. Monopolowa Nr. 14”.

Za Szefa Działu Ogólnego

Kierownik Biura Gospodarczego:

(—) *H. Rozenberg.*

193.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 25 stycznia 1932 r.

L. 45/I/1/32.

w prawie aprobaty aktów.

Uchylając wszystkie poprzednie zarządzenia w sprawie uprawnień Panów Wice-Dyrektorów, Szefów Działów i Kierowników Biur Dyrekcji Polskiego Monoplu Tytoniowego do decydowania w sprawach załatwianych przez poszczególne jednostki składowe Dyrekcji, zarządzam co następuje:

A. Zasady ogólne.

Ustalam zależnie od rodzaju i wagi załatwianych spraw, następujące stopnie aprobat:

I aprobatę, czyli aprobatę Dyrektora Polskiego Monoplu Tytoniowego,

II aprobatę, czyli aprobatę Wice-Dyrektorów,

III aprobatę, czyli aprobatę Szefów Działów i

IV aprobatę, czyli aprobatę Kierowników Biur.

Jako zasadę ogólną ustalam, iż sprawy niezastrzeżone do aprobaty Dyrektora Polskiego Monoplu Tytoniowego i Wice-Dyrektorów należą do aprobaty Szefów Działów.

W Dziale Finansowym do aprobaty Szefa Działu należą sprawy, niezastrzeżone do decyzji Dyrektora P. M. T.

Powierzenie IV aprobaty Kierownikom Biur ma charakter fakultatywny i będzie dokonywane tylko na wniosek Szefów Działów.

Wnioski w tych sprawach należy mi przedstawiać do decyzji za pośrednictwem Biura Ogólnego Działu I-go.

O ile chodzi o zobowiązania finansowe, Kierownikom Biur mogą być przyznawane uprawnienia do zaciągania takich zobowiązań i zarządzania zleceń wypłat, tylko w granicach do 1.000 (tysiąca) złotych.

Aprobanci, sprawujący II-gą i III-cią aprobatę, podpisywać będą załatwienia przy użyciu klauzuli: „Za Dyrektora P. M. T.” z oznaczeniem swego stanowiska służbowego (Wice-Dyrektor, Szef Działu).

Aprobanci, sprawujący IV-tą aprobatę, używać będą przy podpisie klauzuli: „Za Szefa Działu”, oznaczając również swoje stanowisko służbowe, (Kierownik Biura).

Aprobanci, sprawujący aprobatę wyższego stopnia, mogą w zakresie spraw poddanych ich kierownictwu zastrzec specjalnymi zarządzeniami do swjej aprobaty i sprawy, należące w zasadzie, w myśl niniejszego zarządzenia, do aprobaty niższego stopnia.

Odpisy takich zarządzeń powinny być przesyłane do wiadomości Biura Ogólnego Działu I-go.

Sprawowanie aprobaty niższego stopnia łączy się z obowiązkiem rewizji załatwień, przedstawianych do aprobaty wyższej.

Biuro Ogólne Działu I-go, obowiązane jest utrzymywać w stałej ewidencji zarządzenia, dotyczące prawa aprobaty i związanej z nią odpowiedzialności za czynności służbowe.

B. Aprobaty Dyrektora P. M. T.

Do aprobaty Dyrektora P. M. T. zastrzegam:

We wszystkich Działach i Biurach Dyrekcji.

1. Wszystkie sprawy, co do których wymagana jest decyzja Ministerstwa Skarbu oraz wszystkie wnioski przedstawiane Ministerstwu.

2. Korespondencję w sprawach zasadniczego znaczenia z władzami naczelnymi. (Prezydium Rady Ministrów i Ministerstwa).

3. Odpowiedzi na zarzuty względnie uwagi Najwyższej Izby Kontroli oraz Komisji Rewizyjnej.

4. Odpowiedzi na skargi, wnoszone do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

5. Odpowiedzi na interpelacje poselskie.
6. Sprawy organizacyjne zasadniczego znaczenia.
7. Ogólne zarządzenia normatywne (okólniki, instrukcje i t. p.) w sprawach zasadniczego znaczenia.
8. Zaciąganie zobowiązań i zarządzanie zleceń wypłat na kwoty ponad 75.000 zł.
9. W stosunku do umów zastrzeżonych do I-ej aprobaty:
  - a) zmiana warunków tych umów,
  - b) udzielanie wszelkich zaliczek dawanych kontrahentom na wykonanie zobowiązań z tych umów wpływających,
  - c) umarzanie kar umownych.
10. W stosunku do umów należących do II-ej i niższych aprobat:
  - a) udzielanie zaliczek kontrahentom na kwoty ponad 25.000 zł.,
  - b) umarzanie kar umownych, o ile chodzi o kwoty ponad 25.000 zł.
11. Umowy międzymonopolowe.
12. Przyznawanie subwencji na cele, związane z działalnością P. M. T. na kwoty ponad 1.000 zł.
13. Uskutecznianie wydatków na rachunek funduszu na cele opieki dla pracowników P. M. T.
14. Umarzanie pretensji nieściągalnych.

W Dziale I-ym.

1. Tworzenie nowych oraz zwijanie istniejących Zakładów P. M. T., jakoteż tworzenie i kasowanie poszczególnych działów, agend w tych Zakładach.
2. Ustalanie etatu osobowego dla urzędników P. M. T.
3. Przyjmowanie, mianowanie, awansowanie i zwalnianie ze służby personelu urzędniczego; zaliczanie tego personelu do monopolowych grup remuneracyjnych.
4. Przeniesienia kierowników Zakładów P. M. T. oraz przeniesienia urzędników P. M. T. z Dyrekcji do Zakładów i naodwrot.
5. Podróże służbowe Wice-Dyrektorów, Szefów Działów i Inspektorów Biura Inspekcji w kraju oraz wszelkie podróże służbowe zagranicą.
6. Przyznawanie nagród pieniężnych urzędnikom P. M. T. oraz udzielanie zapomóg w wysokości przekraczającej miesięczne wynagrodzenie pracowników.
7. Wdrażanie postępowania dyscyplinarnego przeciwko urzędnikom P. M. T. i udzielanie wytknięć oraz nakładanie kar porządkowych na urzędników.
8. Decyzje w sprawie przypisywania do zwrotu urzędnikom Polskiego Monopoli Tytoniowego zawinionych przez nich spraw Monopoli.
9. Ustalanie zasadniczych wytycznych polityki robotniczej.
10. Sprawy regulacji wynagrodzeń robotników.
11. Przyznawanie ogółowi robotników wszystkich lub poszczególnych Zakładów dodatków, zaliczek, zasiłków i nagród pieniężnych.
12. Wprowadzanie i kasowanie dni pracy w tygodniu oraz drugich zmian pracy.

13. Udzielanie pozwoleń na przyjęcie i zwalnianie robotników w ilości ponad 25 osób jednorazowo.

14. Zakładanie instytucji humanitarnych i oświatowo-kulturalnych.

15. Ustalanie planu inwestycyjnego oraz decyzje co do poszczególnych robót inwestycyjnych, powodujących wydatki na kwoty ponad 75.000 zł.

16. Kupno i sprzedaż nieruchomości P. M. T. oraz przekazywanie zbędnych pomieszczeń Monopoli na inne cele państwowe; przyjmowanie pod zarząd Monopoli nieruchomości, przekazanych mu przez inne władze.

17. Umieszczanie sprostowań w prasie oraz komunikatów.

W Dziale II-ym.

1. Ustalanie norm pracy i zużycia materiałów.
2. Ustalanie rocznego programu produkcji fabryk.
3. Ustalanie procedury wyrobów tytoniowych, jako-też ustalanie norm wyrobów (wymiary, waga, jednostki opakowania i t. p.).
4. Określanie warunków udzielania koncesji na plantacje tytoniu.
5. Określanie zasad organizacji uprawy i wykupu tytoniu.
6. Ustalanie rocznych programów produkcji tytoniu krajowego.
7. Udzielanie zaliczek plantatorom uprawy tytoniu w kwotach ponad 25.000 zł.
8. Ustalanie zasad szkolenia personelu technicznego P. M. T.

W Dziale III-ym.

1. Decyzje w sprawach wszelkich zakupów zagranicznego surowca tytoniowego, jak i przyjmowanie w tych sprawach wszelkich zobowiązań.
2. Normowanie ogólnych warunków zakupów i dostaw surowców tytoniowych.
3. Tworzenie zagranicznych agencji zakupów surowców tytoniowych.

W Dziale IV-ym.

1. Określanie zasad organizacji sprzedaży wyrobów tytoniowych oraz polityki handlowej.
2. Ustalanie sieci organizacyjnej monopolowych i koncesjonowanych placówek sprzedaży.
3. Nadawanie i cofanie koncesji na hurtową sprzedaż wyrobów tytoniowych.
4. Przeprowadzanie ogólnych rewizji rabatów dla sprzedaży.
5. Decyzje w sprawie nowych sposobów i form sprzedaży wyrobów tytoniowych.
6. Wnioski w sprawie ustanawiania cen wyrobów tytoniowych.
7. Wnioski w sprawie ustanawiania wysokości opłaty monopolowej, (wyroby nadgraniczne).
8. Decyzje w sprawach udziału Polskiego Monopoli Tytoniowego w Targach i Wystawach, zarówno krajowych jak i zagranicznych.
9. Ustalanie zasad polityki eksportu i importu wyrobów tytoniowych; decydowanie o umowach o wyłączną sprzedaż wyrobów tytoniowych zagranicą.

ca, jakoteż i ustanawianie przedstawicielstw handlowych (agencji sprzedaży Polskiego Monopolu Tytoniowego) zagranicą.

10. Wydawanie zasadniczych przepisów, dotyczących sprzedaży wyrobów tytoniowych.

11. Ustalanie zasad organizacji ochrony rynku.

W Dziale V-ym.

1. Przepisy o prowadzeniu kasowości, rachunkowości i kalkulacji.

2. Ustalanie okresowych planów uskutecznienia wydatków.

3. Ustalanie zasad polityki finansowej.

4. Przedstawianie Ministerstwu Skarbu obrachunków rocznych.

5. Przedstawianie planu finansowo-gospodarczego Polskiego Monopolu Tytoniowego na każdy rok budżetowy oraz sprawy zmian w tym planie.

C. Do aprobaty Wice-Dyrektora Administracyjnego należą:

W obu podległych mu Działach

(Dział I-y i Dział II-gi).

1. Zaciąganie zobowiązań i zarządzanie wypłat na kwoty od 5.000 do 75.000 zł.

2. W stosunku do umów, należących do aprobaty II i aprobat niższych:

- a) zmiana warunków tych umów,
- b) udzielanie zaliczek kontrahentom na kwoty do 25.000 zł.,
- c) umarzanie kar umownych w granicach do 25.000 zł.

W Dziale I-ym.

1. Przyjmowanie, mianowanie, awansowanie i zwalnianie ze służby niższych funkcjonariuszów i zaliczanie ich do grup remuneracyjnych.

2. Ustalanie etatu robotniczego i niższych funkcjonariuszy dla Zakładów P. M. T.

3. Przyznawanie zaliczek na pobory pracownikom P. M. T. ponad ich dwumiesięczne wynagrodzenie.

4. Przyznawanie pracownikom P. M. T. bezwrotnych zapomóg w wysokości nieprzekraczającej jednomiesięcznego uposażenia pracownika.

5. Delegacje i podróże służbowe urzędników Działu I-go i II-go Dyrekcji P. M. T. oraz wszystkich urzędników Zakładów P. M. T.

6. Przeniesienia personelu P. M. T. pomiędzy Zakładami.

7. Akceptowanie pracy w godzinach nadliczbowych i zarządzanie wynagrodzenia za taką pracę, z wyjątkiem dyżurów świątecznych niższych funkcjonariuszów.

8. Podejmowanie nowych robót inwestycyjnych, których koszt przekracza 1.000 zł. (do 75.000 zł.).

9. Wydzierżawianie pomieszczeń dla P. M. T., w granicach kwoty do 25.000 zł.

10. Zarządzanie sprzedażą nieużywanych przedmiotów inwentarza ruchomego.

W Dziale II-im.

1. Ustalanie okresowych (miesięcznych) programów produkcji głównej i pomocniczej (produkcji opakowań i produkcji warsztatów).

2. Czasowe substytucje proceduralne surowców.

3. Przedsięwzięcie prób w zakresie metod produkcji oraz procedury wyrobów.

4. Wnioski na zakup zagranicznych surowców tytoniowych, (gatunki, ilości).

5. Wnioski w sprawie wysyłania urzędników technicznych na studia zagranicę.

6. Wydawanie instrukcji w wykonaniu ogólnych zarządzeń, dotyczących uprawy, fermentacji i sortowania krajowego surowca tytoniowego.

7. Udzielanie zaliczek platatorom uprawy tytoniu, w granicach kwoty do 25.000 zł.

8. Decydowanie o wydatkach na inwestycje mechaniczne, w granicach kwot od 1.000 zł. do 75.000 zł.

9. Przerabianie maszyn, zmieniające ich wydajność pracy.

10. Zarządzanie sprzedażą lub przeznaczanie na łom nieużytecznych lub zdyskwalifikowanych maszyn, wartości do 75.000 zł.

11. Ustalanie składu ekspertów do poszczególnych ekspertyz.

D. Do aprobaty Wice-Dyrektora Handlowego należą:

W obu podległych mu Działach

(Dział III i IV).

1. Zaciąganie zobowiązań i zarządzanie wypłat w granicach kwot:

a) o ile chodzi o zakupy artykułów pomocniczych od 25.000 zł. do 75.000 zł.

b) o ile chodzi o wszelkie inne zobowiązania, zaciągane przez Działy III i IV — od 5.000 zł do 75.000 zł.

2. W stosunku do umów, należących do aprobaty II i aprobat niższych:

a) udzielanie zaliczek kontrahentom na kwoty do 25.000 zł.,

b) umarzanie kar umownych, w granicach do 25.000 zł.,

c) zmiany w warunkach umów.

3. Podróże służbowe urzędników Działów III i IV.

W Dziale III-im.

1. Wnioski, określające zapotrzebowania dla własnej produkcji pomocniczej monopolu (produkcji opakowań i produkcji warsztatów).

2. Wnioski o delegowanie ekspertów do ekspertyzy surowca.

3. Ustalanie zasad określających upoważnienia Zakładów P. M. T. do dokonywania zakupów we własnym zakresie działania.

4. Zarządzanie sprzedażą nieużytecznych artykułów pomocniczych wartości do 75.000 zł.

W Dziale IV-ym.

1. Rewizje rabatów poszczególnych sprzedawców wyrobów tytoniowych.
2. Udzielanie, cofanie i przywracanie kredytów na pobór wyrobów tytoniowych.
3. Wydawanie zezwoleń na ekstabulacje kaucji hipotecznych, służących na zabezpieczenie kredytów.
4. Zmiany rejonów hurtowni.
5. Ustalanie miesięcznych planów aprowizacyjnych i preliminarza konsumpcji.
6. Decyzje w sprawach wykonania umów z monopolem gdańskim i innymi monopolami, (zamówienia, terminy dostaw i t. p.).
7. Decyzje w sprawie importowania wyrobów tytoniowych.
8. Niezastrzeżone dla Dyrektora P. M. T. decyzje w sprawach przyjmowania zamówień na eksport.
9. Wnioski, w sprawie zmian mieszanek, używanych do wyrobów tytoniowych.

Postanowienia końcowe.

Dla łatwiejszego uniknięcia możliwych przeoczeń co do prawa aprobaty, zarządzam, aby Referenci, przygotowujący załatwienia, zaznaczali przez użycie na końcu załatwienia odpowiedniej klauzuli (Dyrektor, Wice-Dyrektor, Szef Działu, Kierownik Biura) do czyjej aprobaty sprawa należy.

Nad prawidłowością zamieszczenia takiej klauzuli czuwać winni przełożeni Referatów w kolejności służbowej, zmieniając we właściwy sposób wspomnianą klauzulę, o ileby ona nie odpowiadała postanowieniom niniejszego zarządzenia.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego.

(—) *Dr. A. Kreutz.*

SPRAWY OSOBOWE

194.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 21 stycznia 1932 r.

L. 9580/I/Os/31

w sprawie ubezpieczenia od wypadków pracowników umysłowych.

Do

Fabryk i Zakładów P. M. T. na terenie b. zaboru pruskiego.

Według postanowień §§ 544 i 545 ordynacji ubezpieczeniowej, obowiązującej na terenie b. zaboru pruskiego, ubezpieczeniu od wypadków podlegają wszyscy pracownicy umysłowi zatrudnieni w technicznej części przedsiębiorstwa, t. j. tacy, którzy wykonują pracę zawodową, wchodzącą w zakres technicznej części przedsiębiorstwa, podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia, o ile ich roczny zarobek nie przekracza sumy 5.000 zł.

Wyłączeni od ubezpieczenia są natomiast pracownicy (czki) ściśle biurowi, t. j. tacy, którzy wykonują prace wyłącznie biurowe i nie mają żadnych

styczności z przedsiębiorstwem, jak n. p. korespondenci, buchalterzy, kasjerzy, maszynistki, personel kancelaryjny i t. p. jak również zatrudnieni w dziale opieki społecznej (żłobki, przedszkola).

Jeżeli zaś pracownicy umysłowi zatrudnieni zasadniczo w biurze czy w dziale opieki społecznej, mają dostęp do technicznej części przedsiębiorstwa, czy to w celu przeprowadzenia kontroli, wydawania poleceń i t. p., podlegają narówni z pracownikami tej części przymusowi ubezpieczenia, o ile ich roczny zarobek nie przekracza sumy 5.000 zł.

Przy wykazywaniu rocznych zarobków, stanowiących podstawę do obliczenia składek ubezpieczeniowych należy, prócz zasadniczych poborów, podawać także wszelkie dodatki, jakie dany pracownik pobiera, np. renumeracje, deputat, mieszkanie, światło, opał i t. p.

Z przedłożonych Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego sprawozdań okazuje się, że nie wszystkie Fabryki (Zakłady) stosują się do powyższych przepisów, ubezpieczając od wypadków pracowników nie podlegających temu obowiązkowi bądźto z powodu pobierania wyższego uposażenia, niż to przewiduje ordynacja ubezpieczeniowa, bądźto z powodu zatrudnienia ich nie w technicznej części przedsiębiorstwa.

Poleca się przeto Panom Dyrektorom (Kierownikom) poddać rewizji dotychczasowe ubezpieczenia pracowników umysłowych od wypadków, przy uwzględnieniu wyżej przytoczonych zasad.

W tym celu należy sporządzić dwa imienne wykazy pracowników umysł., z których jeden ma obejmować tych pracowników, którzy powinni być ubezpieczeni od wypadków, a drugi tych, którzy byli ubezpieczeni, mimo, że nie podlegali temu obowiązkowi, bez względu na to, czy są obecnie w czynnej służbie, czy też nie.

W obu wykazach należy podać rodzaj zatrudnienia każdego pracownika oraz sumę rocznego wynagrodzenia wraz z wszelkimi dodatkami.

W wykazie obejmującym tych, którzy nie powinni być ubezpieczeni należy, oprócz tego podać, przez jak długi okres czasu byli poszczególni pracownicy ubezpieczeni oraz sumę kwot, jakie Fabryka (Zakład) wpłaciła za nich tytułem składek ubezpieczeniowych.

Oba powyższe wykazy należy niezwłocznie przesłać do Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu względnie do Zakładu Ubezpieczenia od wypadków w Królewskiej Hucie (dotyczy Fabryk i Zakładów, położonych na terenie Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego) z prośbą o wyłączenie od ubezpieczenia tych pracowników, którzy temu ubezpieczeniu nie podlegają oraz o zwrot nienależnie wpłaconych sum.

Odpisy rzeczonych wykazów oraz pism przesłać należy do Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Sprawę należy traktować jako nagłą.

Z przedłożonych sprawozdań wynika także, że niektóre Fabryki (Zakłady) wcale nie ubezpieczają pracowników umysłowych od wypadków, mimo że obowiązek taki, jak wyżej przedstawiono, istnieje.

Poleca się przeto odnośnym Fabrykom (Zakładom), by obowiązkowi temu **niezwłocznie** uczynili zadość, donosząc tu o wykonaniu.

Za Dyrektora P. M. T.

P. o. Wice-Dyrektor Administracyjny

(—) E. Zaremba.

SPRAWY ROBOTNICZE

195.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 1.

z dnia 8 stycznia 1932 r.

L. 7061/I/3/31

w sprawie funkcjonowania Zakładów Humanitarnych P. M. T. w dniu wolne od pracy.

Do

Fabryk Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego zawiadamia, iż w związku z zarządzeniem z dnia 30 listopada 1931 r. L. 3461/II/31 w sprawie redukcji dni pracy Fabryki winny przy wydawaniu postanowień co do funkcjonowania Zakładów Humanitarnych w dniu wolne od pracy kierować się następującymi zasadami:

Przedszkola. Jeżeli w dniu wolne od pracy w Fabryce frekwencja w przedszkolu nie spadnie poniżej 30% ilości dzieci zwykle uczęszczających do tej instytucji, to w tym wypadku przedszkole powinno funkcjonować normalnie, t. j. 6 dni w tygodniu.

Gdyby przedszkole z wyżej podanych powodów zostało w omawiane dni nieczynne, to niezależnie od powyższego Fabryka pozostawi personel fachowy w pracy w celu umożliwienia wychowawczyom sporządzania niezbędnych pomocy naukowych oraz odwiedzania w domu wychowanków przedszkoli. Również w tym czasie należy pozostawić w pracy robotnice zaangażowane na warunkach służby domowej, jako personel płatny miesięcznie, zatrudniając je przy reperowaniu i praniu bielizny, pozostającej w posiadaniu przedszkola. Natomiast służbę na etacie robotniczym należy zwalniać z pracy.

Dziecińce. Zarządzenie dotyczące przedszkoli w równej mierze powinno znaleźć zastosowanie dla dziecińców fabrycznych.

Żłobki. Ewentualne uruchomienie żłobków, w dniu wolne od pracy, może nastąpić pod warunkiem zgłoszenia do żłobka conajmniej 6-ga niemowląt.

W wypadku, gdy żłobek z braku odpowiedniego minimum niemowląt pozostanie nieczynny, personel fachowy powinien w celu zachowania ciągłości opieki nad niemowlęciem dokonywać wywiadów domowych, odwiedzając w pierwszym rzędzie niemowlęta korzystające ze żłobka.

W żłobku czynnym, w dniu wolne od pracy, należy przy frekwencji do 8-miu niemowląt zatrudniać jedną pielęgniarkę, ponad 8 — 2 pielęgniarki, ten sam stosunek należy zachować względem służby zatrudnionej w żłobku. Natomiast niezatrudnione pielęgniarki powinny się skierować na wywiady domowe.

Przy zatrudnianiu służby w żłobku w dniu wolne od pracy, należy stosować analogiczne zasady jak w przedszkolu.

Opieka lotna. W funkcjonowaniu opieki lotnej nie są przewidziane żadne zmiany.

Higjenistki - fabryczne. (Dotyczy wyłącznie higjenistek zatrudnionych w Fabrykach: w Warszawie — Dziełna, w Warszawie — Kaliska, Radomiu, Wilnie i Poznaniu — Bukowska).

Higjenistki fabryczne w dniu wolne od pracy w Fabryce uskuteczniają wywiady u dzieci korzystających z przedszkola, u robotnic ciężarnych oraz u niemowląt żłobkowych, po uprzednim porozumieniu się z lekarzem Zakładów Humanitarnych.

Za Dyrektora P. M. T.

p. o. Wice-Dyrektor Administracyjny

(—) E. Zaremba.

196.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 2.

z dnia 8 stycznia 1932 r.

L. 6907/I/3/31

w sprawie zaliczania do odnośnych grup zarobkowych robotników P. M. T., podlegających ubezpieczeniu w Kasach Chorych.

Do

Fabryk i Zakładów Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Przypomina się, iż w związku z zarządzeniem Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z dnia 30 listopada 1931 r. L. 3461/II/31 w sprawie redukcji dni pracy w Fabrykach Polskiego Monopolu Tytoniowego Fabryki zgodnie z art. 20 ust. I, Ustawy z dnia 19 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 272) winny, jeżeli tego dotychczas nie uskuteczniły, zawiadomić odnośnie Zarządy Kas Chorych o zmianie wysokości miesięcznych zarobków robotników fabryk Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Powiadomienie Zarządu Kasy Chorych o redukcji dni pracy, a temsamem o zmniejszeniu miesięcznych zarobków robotników daje Fabrykom podstawę do uiszczania odpowiednio niższych składek, poczynając od pierwszego poniedziałku po złożeniu w Kasie Chorych odnośnego zawiadomienia.

Równocześnie zwraca się uwagę, że za podstawę zaliczenia robotników do odnośnych grup zarobkowych (patrz art. 20 wyż. cyt. ustawy) należy przyjąć dzienny zarobek robotników, otrzymany z podzielenia sumy, zarobionej w ciągu miesiąca, przez 25 dni.

Przykład: Robotnik pracuje w miesiącu 17 dni, zarabia 136 zł. Bez względu na to, ile wynosi jego płaça za dzień przepracowany, suma zarobiona w miesiącu, t. j. zł. 136, dzieli się przez 25 i sumę otrzymaną, t. j. zł. 5 gr. 34 przyjmuje się za jego zarobek dzienny, co odpowiada grupie zarobkowej VIII, której płaça ustawowa wynosi zł. 5.50. (Reskrypt M. P. i O. S. z dnia 15.VI. 1925 r. Nr. 145/U. III).

W tych zaś Fabrykach i Zakładach, gdzie zaliczenia do grup zarobkowych dokonywa się na podstawie zarobków tygodniowych, należy ten system stosować nadal.

Nadto zaznacza się, iż o każdym opuszczonym

przez robotnika dniu pracy Fabryka (Zakład) bezwzględnie powinna zawiadomić odnośny Zarząd Kasy Chorych, a to w celu uzyskania, zgodnie z obowiązującymi przepisami, podstawy do opłacania składek od rzeczywistych należności podlegających do wypłaty robotnikowi z tytułu jego pracy, a nie od należności, do których robotnik miałby prawo, gdyby w tym czasie pozostawał w pracy.

Niezawiadomienie Kasy Chorych we właściwym czasie o opuszczeniu przez robotnika dnia pracy upoważnia Kasę Chorych do pobierania składek od normalnego wynagrodzenia, t. j. bez uwzględnienia redukcji tego wynagrodzenia, wskutek opuszczonych dni pracy.

O wykonaniu niniejszego zarządzenia należy sprawozdać Działowi I/3 Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Za Dyrektora P. M. T.
p. o. Wice-Dyrektor Administracyjny
(—) E. Zaremba.

MAGAZYNOWANIE

197.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 5

z dnia 15 stycznia 1932 r.

L. 94/II/3/32

w sprawie podawania zawartości nikotyny na belach krajowego surowca V kategorii.

Do

Urzędu Wykupu Tytoniu w Grodnie, Krzemieńcu, Lublinie i Zabłotowie; Urzędu Wykupu Tytoniu i Państw. Mag. wyr. tyt. w Grudziądzu i Tarnopolu; Magazynu ferment. przy P. M. W. T. w Krakowie.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego wprowadza dla surowca krajowego V kategorii oznaczenie średniej zawartości nikotyny na belach wyfermentowanego surowca.

Znakowanie więc bel ustalone zarządzeniem z dn. 26.I. 1931 L. 207/IX/3/31 i z dn. 20.I. 1931 L. 128/II/F/31 zostaje rozszerzone o jeden znak, a mianowicie: na prawym rogu u góry ściany czołowej bel należy umieścić literę „N” i liczbę określającą zawartość nikotyny.

Liczby określające zawartość nikotyny należy wypisywać na belach według następującej zasady:

surowiec o zawartości od 0.26 do 0.75% nikotyny otrzymuje liczbę 0.5;

surowiec o zawartości od 0.76 do 1.25% nikotyny otrzymuje liczbę 1.0;

surowiec o zawartości od 1.26 do 1.75% nikotyny otrzymuje liczbę 1.5;

surowiec o zawartości od 1.76 do 2.25% nikotyny otrzymuje liczbę 2.0;

surowiec o zawartości od 2.26 do 2.75% nikotyny otrzymuje liczbę 2.5;

surowiec o zawartości od 2.76 do 3.25% nikotyny otrzymuje liczbę 3.0 i wyżej według powyższej zasady.

W związku z tem surowiec o różnej zawartości nikotyny, a jednakowego sortymentu należy prowadzić na oddzielnych tablicach i podane na belach zawartości nikotyny należy umieszczać na tablicach składowych i dokumentach wysyłkowych.

Wobec powyższego Urzędy fermentujące krajowy surowiec machorkowy, po zakończeniu fermentacji i rozsortowaniu, wybiorą średnie próby surowca w następujący sposób:

Z większych partji surowca (ok. 10.000 kg.) tego samego sortymentu należy pobrać 3 średnie próby każda około 1 kg. wagi do oznaczenia nikotyny. Średnia z wyników oznaczeń tych trzech prób da zawartość nikotyny analizowanej partji surowca. Wyniki należy przeliczyć na powietrznie suchy surowiec.

W ten sposób należy partjami przeprowadzić wybór średnich prób całej ilości surowca i przeprowadzić w nich oznaczenia na nikotyne. Otrzymane średnie zawartości nikotyny należy według podanej wyżej tabelki wypisywać na belach odnośnych partji surowca.

Urzędy Wykupu Tytoniu w Grodnie, Grudziądzu, Krzemieńcu i Lublinie przeprowadzą powyższe oznaczenia nikotyny we własnych laboratorjach. Urzędy nieposiadające własnych laboratorjów prześlą średnie próby surowca, określone niniejszym zarządzeniem, celem oznaczenia zawartości nikotyny:

Urząd Wykupu Tytoniu w Zabłotowie do Państwowego Zakładu Dośw. Uprawy tyt. w Piadrykach,

Urząd Wykupu Tytoniu w Tarnopolu do Urzędu Wykupu Tytoniu i Państw. Mag. wyr. tyt. w Jagielnicy,

Magazyn fermentacyjny w Krakowie do Państwowej Fabryki wyrobów tytoniowych w Krakowie.

Za Dyrektora P. M. T.

p. o. Wice-Dyrektora Administracyjnego

(—) E. Zaremba.

ORGANIZACJA SPRZEDAŻY

198.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 2 stycznia 1932 r.

w sprawie cennika wyrobów tytoniowych Gdańskiego Monopolu Tytoniowego.

(Dz. U. R. P. z dnia 13 stycznia 1931 r. Nr. 2, poz. 13).

MASZYNY I URZĄDZENIA TECHNICZNE

199.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 6.

z dnia 15 stycznia 1932 r.

L. 151/18/II/5/32

w sprawie zgłaszania okresowych zapotrzebowań na części zamienne do maszyn tytoniowych i pomocniczych.

Do

wszystkich Państwowych Fabryk wyrobów tytoniowych i Fabryki Opakowań i Etykiat P. M. T. w Poznaniu — Staszica.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego wprowadza następującą zmianę do zarządzenia z dnia 9 kwietnia 1925 L. 11031/V/25, w sprawie zgłaszania okresowych zapotrzebowań na części zamienne do maszyn tytoniowych i pomocniczych.

Przy zgłaszanych Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego zapotrzebowaniach począwszy od dnia 1 kwietnia 1932 r. Fabryka przedstawiać będzie wykazy wszystkich potrzebnych jej części w ustalonych

czasokresach, a więc tak części, które mają być przydzielone przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego, jak również te części, które warsztat Fabryki zamierza wykonać we własnych warsztatach mechanicznych.

Wobec tego szemat przedstawianego tu periodycznie zapotrzebowania ulegnie zmianom i obejmie następujące rubryki:

Maszyny typów . . . . . Zapotrzebowania na . . . . . półrocze 193 . . . . .

Nazwa części	Nr. katalogu	Zużycie półroczne	Stan ilość. z dn. 1/ 193	Przydział przez DPMT	Wykona warszt fabr.	Koszt wyprodukowan. części		U W A G I
						materiały	robocizna	
1	2	3	4	5	6	7a	7b	9

Odnosnie rubryki 5-tej i 6-tej przedstawiona w niej ilość zapotrzebowanych części ustala się, jako różnica pozycji 3-iej i 4-tej. Poz. 7a) wypełnia się w zależności od pozycji 6-tej. Poz. 4 winna wykazywać ścisły stan zapasu. Poz. 3-ia ustala zużycie określone na podstawie przewidywanych programów fabrykacyjnych i określanych tą drogą pracogodzin maszyn.

Równocześnie zaznacza się, zgodnie z zarządzeniem z dnia 4 stycznia 1932 r. L. 282/94/II/5/32, że wykonywanie nowych części na zapas we własnych warsztatach wględnie zgłaszanie swych zapotrzebowań bezpośrednio do warsztatów innych Fabryk P. M. T. jest bezwzględnie niedopuszczalne. Wyjątek stanowić mogą jedynie sprawy faktycznie bardzo pilne, które nie dały się przewidzieć, np. nagła zmiana programu fabrykacyjnego, lub wypadki spowodowane siłą wyższą.

Za Dyrektora P. M. T.:

p. o. Wice Dyrektora Administracyjnego.

(—) E. Zaremba.

200.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 7

z dnia 15 stycznia 1932 r.

L. 151/19/II/5/32

w sprawie wniosków na pokrywanie zapotrzebowań w fabrycznych warsztatach mechanicznych.

Do

wszystkich Państwowych Fabryk wyrobów tytoniowych.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego poleca co następuje: przedstawione do Dyrekcji P. M. T. wnioski na pokrywanie swych zapotrzebowań w fabrycznych warsztatach mech. tak ślusarskich, jak również stolarskich, winny być oparte na załączonym przy odnośnym sprawozdaniu rysunku i kosztorysie robót.

Kosztorys ten obejmować winien:

1) oddzielne koszty materiałów ściśle wyspecyfikowanych z adnotacją, czy potrzebny materiał znajduje się w posiadaniu Fabryki, czy też należy go zakupić. W ostatnim wypadku Fabryka przedstawi, w razie możliwości, ceny rynkowe, ustalone w przeprowadzonym w krótkiej drodze przetargu ofertowym (zebranie cen informacyjno-porównawczych)

oraz sprawozda, czy materiał ten można zakupić na miejscu.

2) oddzielnie kosztu robocizny, t. j. ilość pracogodzin każdego fachu czeladnego oddzielnie z podaniem wysokości płac rzemieślników Fabryki.

Równocześnie sprawozda Fabryka, czy ilość pracujących tam rzemieślników w normalnych godzinach pracy, bez uszczerbku dla ruchu fabrycznego, zaproponowaną pracę będzie mogła wykonać.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego poleca ściśle przestrzeganie niniejszego zarządzenia i nadmienia, że wnioski Fabryki bez powyższych danych technicznych nie będą rozpatrywane.

Za Dyrektora P. M. T.

Szef Działu Produkcji.

(—) Inż. Zdrojewski

RACHUBA I KASOWOŚĆ

201.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 8

z dnia 15 stycznia 1932 r.

L. 6470/VII/2/31

w sprawie potrącenia składek ubezpieczeniowych.

Do

wszystkich Zakładów i Urzędów P. M. T.

Wobec stwierdzenia, że nie wszystkie Zakłady i Urzędy potrącają pracownikom składki na rzecz Zakładów Ubezpieczeniowych (Kasa Chorych, Z. U. P. U. i t. p.) we właściwych terminach Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego wyjaśnia, że potrącenia te powinny być dokonywane przy każdej wypłacie uposażeń pracowników i za ten miesiąc, za który wypłacane jest uposażenie. Zatem te Zakłady lub Urzędy, które z uposażeń pracowników wypłacanych zgóry potrącały składki ubezpieczeniowe zdołu, powinny przy najbliższej wypłacie uposażeń potrącić podwójne składki.

Potrącone składki łącznie z dopłatą przedsiębiorstwa należy wpłacać do Zakładów Ubezpieczeniowych w ustalonych ustawowo terminach.

Za Dyrektora P. M. T.

Szef Działu Finansowego.

(—) W. Oziemski.

UPRAWA TYTONIU, WYKUP I FERMENTACJA

202.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 15 stycznia 1932 r.

o uprawie tytoniu w r. 1932.

(Dz. U. R. P. z dnia 25 stycznia 1932 r. Nr. 5, poz. 31).

Na podstawie art. 6, 7 i 62 ustawy z dnia

1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409) zarządzam, co następuje:

§ 1. Uprawa tytoniu dozwolona jest na warunkach, określonych w niniejszym rozporządzeniu, w następujących okręgach:

I. w borszczowskim, obejmującym w województwie tarnopolskim powiat borszczowski z wyjątkiem gminy Kapuścińce, wschodnią część powiatu zaleszczyckiego po zachodnie granice gmin Kasperowce, Lesieczniki, Holihłady i Myszków oraz gminy Bosyry, Czarnokoniecka Wola i Kociubińczyki w powiecie kopyczyńskim;

II. w jagielnickim, obejmującym w województwie tarnopolskim powiaty czortkowski, kopyczyński z wyjątkiem gmin, włączonych do okręgu borszczowskiego, powiat zaleszczycki, z wyłączeniem wschodniej jego części, należącej do okręgu borszczowskiego, gminy Budzanów, Janów, Kobyłowo, Laskowce, Młyniska, Skomorosze, Słobódka Janowska i Wierzbowiec w powiecie trembowelskim oraz gminę Kapuścińce w powiecie borszczowskim;

III. w monasterzyskim, obejmującym:

a) w województwie tarnopolskim powiat buczacki i południowo-zachodnią część powiatu podhajeckiego po północne granice gmin Boków, Rudniki, Uhrynów, Wierzbów i Mądzelówka;

b) w województwie stanisławowskim gminy Bydło, Chochoniów, Dryszczów, Dytiatyn, Jabłonów, Konkolniki, Słobódka Konkolnicka i Zagórze Konkolnickie w powiecie rohatyńskim i gminy Łuka, Piotrków, Siekierzyn i Uniż w powiecie horodeńskim;

IV. w tarnopolskim, obejmującym w województwie tarnopolskim powiaty skałacki, tarnopolski, trembowelski z wyjątkiem gmin, włączonych do okręgu jagielnickiego i powiat zbaraski;

V. w zabłotowskim, obejmującym w województwie stanisławowskim powiat horodeński z wyjątkiem gmin, włączonych do okręgu monasterzyskiego, i powiaty: śniatyński i kołomyjski;

VI. w wołyńskim, obejmującym w województwie wołyńskim powiaty krzemieniecki z wyłączeniem gminy Bereźce, rówieński z wyłączeniem gminy Klewań i zdołbunowski z wyłączeniem gmin Buderaż, Mizocz i Nowomalin;

VII. w lubelskim, obejmującym w województwie lubelskim powiaty: chełmski, hrubieszowski, krasnostawski, lubelski, puławski z wyjątkiem gmin Gołąb, Irena, Żyrzyn i Wola Czółnowska, zamojski z wyjątkiem gmin: Radechnica, Tereszpol i Zwierzyniec, tomaszowski z wyjątkiem miasta Tomaszowa i gmin: Jarczów, Majdan Górny, Majdan-Sopocki, Pasieki i Tarnawatka, oraz gminy Ludwin, Niemce, Samokleski i Spiczyn w powiecie lubartowskim;

VIII. w grodzieńskim, obejmującym w województwie białostockim powiaty: augustowski, grodzieński z wyjątkiem miejscowości Łunna, Mosty i Skidel i powiat wołkowyski z wyjątkiem miejscowości Piaski, Roś, Wołkowysk i Zelwa;

IX. w pomorskim, obejmującym w województwie pomorskim powiat grudziadzki, północno-zachodnią część powiatu wąbrzeskiego do linii kolei Jabłonowo-Kowalewo-Chełmża z włączeniem gmin, leżących bezpośrednio przy tej linii kolejowej

po jej przeciwnej stronie; północno - wschodnią część powiatu chełmskiego do linii szosy Chełmża - Chełmno - Świecie z włączeniem gmin, leżących bezpośrednio przy tej szosie po jej przeciwnej stronie, oraz w powiecie świeckim gminy, położone wzdłuż wybrzeża Wisły, z wyjątkiem gmin, leżących na południe od szosy Chełmno - Świecie;

X. w miechowskim, obejmującym powiat miechowski w województwie kieleckim;

XI. w śląskim, obejmującym gminę Lubomję w powiecie rybnickim w województwie śląskim.

§ 2. We wszystkich innych sprawach, dotyczących uprawy tytoniu, praw i obowiązków plantatorów i nadzoru nad plantacjami tytoniu, obowiązują przepisy §§ 2 do 35 włącznie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 grudnia 1930 r. o uprawie tytoniu w roku 1931 r. (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 3, poz. 15) ze zmianą roku „1930” w § 4 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia na „1931” i roku „1931” w §§ 2, 7, 13, 14, 15, 18, 20, 22, 34 i 35 na „1932”.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

RACHUBA I KASOWOŚĆ

201.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 8

z dnia 15 stycznia 1932 r.

L. 6170 VII/31

w sprawie potrącenia składki ubezpieczeniowej.

Do

wszystkich Zakładów i Urzędów P. M. T.

Wobec stwierdzenia, że nie wszystkie Zakłady i Urzędy potrącają pracownikom składki na rzecz Zakładów Ubezpieczeniowych (Kasa Chorob), z U. P. U. i t. p. we właściwych terminach Dyrekcja Polskiego Monopola Tytoniowego wyznacza, że potrącenie to powinno być dokonywane przy każdej wypłacie uposażeń pracowników i za ten miesiąc, za który wypłacane jest uposażenie. Zakład, w którym lub Urzędy, które z uposażeń pracowników wypłacanych są przy potrąceniu składki ubezpieczeniowej, zobowiązany jest wypłacić uposażenie potrącone podług składki, w całości i w terminie.

Potrącone składki, łącznie z dopłatą przeliczonej, należy wpłacać do Zakładów Ubezpieczeniowych w ustalonych ustawowo terminach.

Za Dyrektora P. M. T.

Szef Biura Tytoniowego

(—) W. Górnalski

UPRAWA TYTONIU WYKUP I FERMENTACJA

202

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 15 stycznia 1932 r.